

NBP

Narodowy Bank Polski

Kwiecień 2014 r.

Informacja o kartach płatniczych IV kwartał 2013 r.

Kwiecień 2014 r.

Informacja o kartach płatniczych IV kwartał 2013 r.

Spis treści

1. Streszczenie	1
2. Liczba kart płatniczych	3
2.1. Ogólna liczba kart	3
2.2. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według systemów kartowych	3
2.3. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według sposobu rozliczania transakcji	4
2.4. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według technologii zapisu danych	8
2.5. Karty płatnicze zbliżeniowe	10
3. Transakcje z wykorzystaniem kart płatniczych	13
3.1. Liczba transakcji	13
3.2. Wartość transakcji	15
3.3. Transakcje bezgotówkowe	16
4. Infrastruktura rynku kart płatniczych	21
4.1. Bankomaty	21
4.2. Akceptanci	23
4.3. Punkty handlowo-usługowe	23
4.4. Urządzenia akceptujące elektroniczne instrumenty płatnicze	24
4.5. Punkty oferujące usługę <i>cash back</i>	25
Załącznik 1	27
Załącznik 2	28
Załącznik 3	29
Załącznik 4	30
Załącznik 5	31
Załącznik 6	32
Załącznik 7	33
Spis wykresów	34

1. Streszczenie

Na koniec IV kwartału 2013 r. znajdowało się na rynku polskim 34,7 mln kart płatniczych, to jest o 238 tys. kart mniej niż we wrześniu br. (spadek o 0,7%). Na odnotowany spadek liczby kart złożyły się spadki liczby kart debetowych oraz liczby kart kredytowych. I tak, na koniec grudnia 2013 r. łączna liczba kart debetowych wyniosła 28,235 mln szt. i ich liczba zmniejszyła się o 63,8 tys., co stanowiło zmniejszenie liczby kart debetowych o 0,2%. Spadek ten nie stanowi wartości znamionującej zauważalną zmianę na rynku kart płatniczych. Wnioski dotyczące przejściowych wahań liczby kart debetowych z kwartału na kwartał mogą nie oddawać trendu podstawowego, który widoczny będzie w dłuższych okresach obserwacji. Porównując liczbę kart debetowych na koniec kolejnych lat widoczna jest tendencja wzrostowa.

Równocześnie odnotowano spadek liczby kart kredytowych. Na koniec grudnia 2013 r. łączna liczba kart kredytowych wyniosła 6,133 mln szt. W okresie ostatniego kwartału liczba kart kredytowych zmniejszyła się o 168,1 tys. sztuk, co oznacza spadek o 2,7%.

W IV kwartale 2013 r., w porównaniu do poprzedniego kwartału, odnotowano wzrost liczby transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych. W IV kwartale 2013 r. przeprowadzono przy użyciu kart płatniczych 591,5 mln transakcji (gotówkowych oraz bezgotówkowych), co w porównaniu do poprzedniego kwartału, stanowiło wzrost o 10,8 mln transakcji, czyli o 1,9%. W IV kwartale 2013 r. przy użyciu kart dokonano transakcji na łączną kwotę 113,6 mld zł, co w porównaniu do poprzedniego kwartału stanowiło spadek o 0,03%.

W IV kwartale 2013 r. pojedyncza transakcja dokonana przy użyciu karty płatniczej wynosiła ok. 192 zł czyli o 4 zł mniej niż w poprzednim kwartale. Pojedyncza karta płatnicza posłużyła do realizacji średnio 17,1 transakcji zarówno gotówkowych, jak i bezgotówkowych (w poprzednim kwartale wskaźnik ten był niższy, tj. 16,6). Pojedyncza karta płatnicza posłużyła w IV kwartale 2013 r. do realizacji transakcji na łączną kwotę 3.279 zł (w poprzednim kwartale 3.257 zł).

Według danych z banków, w IV kwartale 2013 r. przy użyciu kart przeprowadzono 392,3 mln transakcji bezgotówkowych na łączną kwotę 36,5 mld zł, co w porównaniu do poprzedniego kwartału stanowiło odpowiednio wzrost o 4,1% i 5,2%. Udział transakcji bezgotówkowych w ogólnej liczbie transakcji wyniósł 66,3% czyli w stosunku do poprzedniego kwartału (w którym wynosił 64,9%) wzrósł o 1,4 punktu procentowego. Udział transakcji bezgotówkowych w ogólnej wartości transakcji kartowych wyniósł 32,1% czyli w stosunku do poprzedniego kwartału (w którym wynosił 30,5%) zwiększył się o 1,6 punktu procentowego. Karta płatnicza została wykorzystana do realizacji płatności bezgotówkowych średnio ok. 11,3 razy w przeciągu ostatniego kwartału a pojedyncza płatność bezgotówkowa wynosiła 93 zł - obydwa te wskaźniki nieznacznie wzrosły w porównaniu do III kwartału br. Karta płatnicza została wykorzystana w okresie IV

kwartału 2013 r. do realizacji płatności bezgotówkowych średnio na łączną kwotę 1.052 zł (gdy w III kwartale 2013 r. wynosiła 993 zł).

Liczba działających na polskim rynku akceptantów zwiększyła się o 3,7 tys. do poziomu 139,8 tys. (w III kwartale 2013 r. było 136,1 tys. podmiotów). Nastąpił także wzrost liczby punktów handlowo-usługowych, które są przystosowane do użycia elektronicznych instrumentów płatniczych. Na koniec grudnia 2013 r. było ich 261,3 tys. czyli o 7,9 tys. więcej niż we wrześniu ub.r. (253,4 tys.). Na koniec grudnia 2013 r. liczba dostępnych na rynku urządzeń akceptujących elektroniczne instrumenty płatnicze wynosiła 326,3 tys. Z danych uzyskiwanych od agentów rozliczeniowych wynika, że w IV kwartale 2013 r. zarejestrowano 386,8 mln transakcji na łączną kwotę 33,9 mld zł, co w porównaniu do poprzedniego kwartału stawiło wzrost o odpowiednio 5,6% i 1,1%.

W IV kwartale 2013 r. nastąpił wzrost w porównaniu do poprzedniego kwartału, liczby oraz wartości transakcji dokonanych w Internecie z wykorzystaniem karty płatniczej. Liczba transakcji wyniosła 2,1 mln transakcji, czyli o 289 tys. transakcji więcej niż w III kwartale 2013 r. Wartość transakcji zarejestrowanych w ciągu kwartału wyniosła 450,9 mln zł, czyli więcej o 4,2 mln zł niż w poprzednim kwartale.

Na koniec grudnia 2013 r. sieć bankomatów dostępnych na terenie naszego kraju obejmowała 18.903 bankomatów, czyli o 108 sztuk więcej niż we wrześniu 2013 r. Na przestrzeni IV kwartału 2013 r. w bankomatach przeprowadzono 195 mln operacji, co w porównaniu do poprzedniego kwartału stanowiło spadek o 1,9%. Średnio dziennie dokonywano w jednym bankomacie na terenie kraju 112 transakcji (w poprzednim kwartale 124). Natomiast wartość przeprowadzonych transakcji wyniosła 76,7 mld zł, czyli o 2,3 mld zł więcej niż w poprzednim kwartale, co stanowiło wzrost o 3,1%.

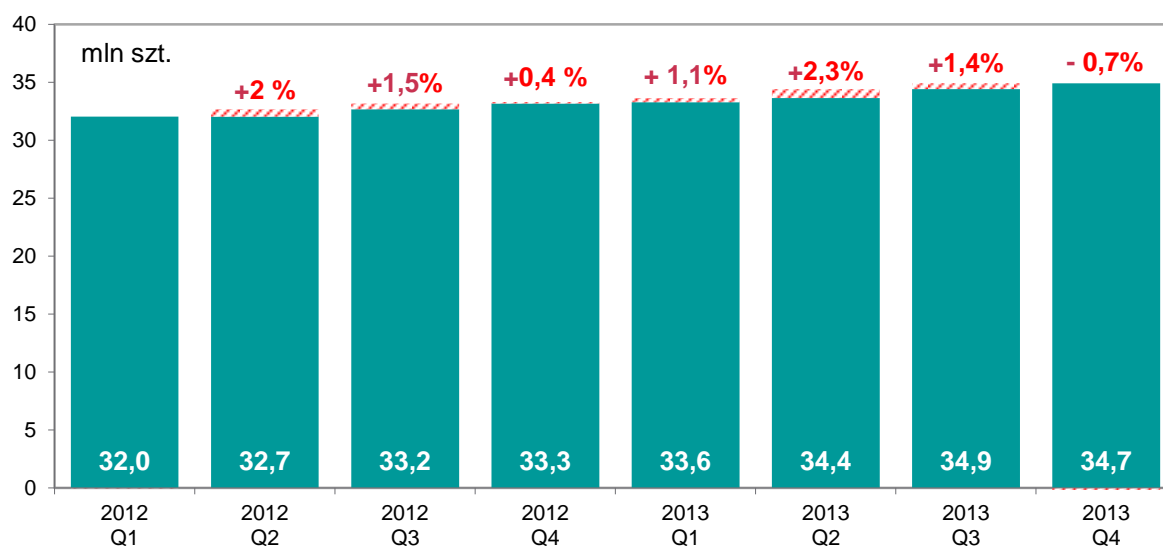
W IV kwartale 2013 r. dokonano 871 tys. transakcji *cash back*. W porównaniu do kwartału poprzedniego, oznacza to wzrost o 0,9%. Natomiast wartość przeprowadzonych transakcji *cash back* wyniosła 94,3 mln zł i w porównaniu do poprzedniego kwartału spadła o 5,1%. Średnia wartość pojedynczej wypłaty typu CASH BACK wyniosła 108 zł (dla porównania średnia wartość pojedynczej transakcji w bankomacie wyniosła 393 zł).

2. Liczba kart płatniczych

2.1. Ogólna liczba kart

Według stanu na koniec grudnia 2013 r., na polskim rynku znajdowało się w obiegu 34,659 mln kart płatniczych, to jest o 238 tys. kart mniej niż we wrześniu 2013 r., co stanowiło spadek o 0,7% (wykres nr 1). W okresie roku, porównując stan na koniec 2013 oraz 2012 roku odnotowano wzrost liczby kart płatniczych o 4,2%.

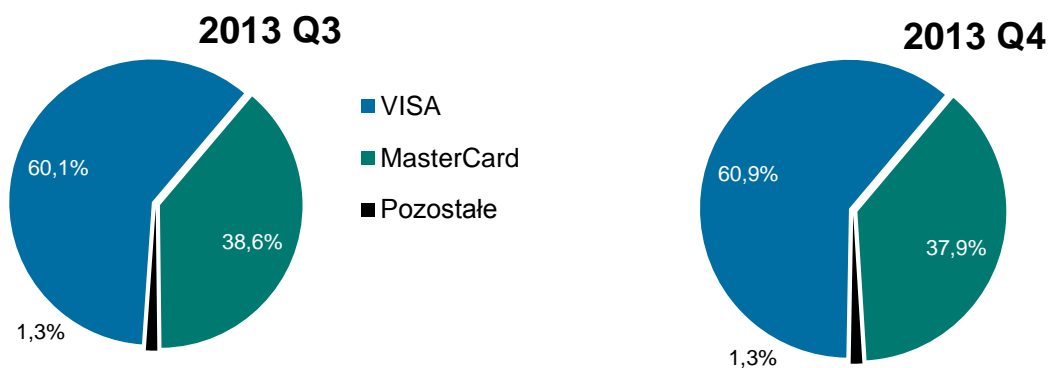
Wykres 1. Liczba kart płatniczych (w mln szt.) w Polsce na koniec kolejnych kwartałów od I kwartału 2012 r.

2.2. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według systemów kartowych

Pozycję dominującą na rynku polskim, jeśli chodzi o organizacje płatnicze, nadal utrzymuje organizacja VISA, do której należy 60,9% wydanych w Polsce kart płatniczych, natomiast drugie miejsce – z 37,9% udziałem w rynku – zajmuje organizacja MasterCard, co zaprezentowano na wykresie nr 2. W stosunku do poprzedniego kwartału odnotowano spadek udziału MasterCard o 0,7 punktu procentowego oraz o tyle samo wzrost udziału VISA. Na przestrzeni IV kwartału 2013 r. nie uległ zmianie udział pozostałych kart i pozostał na poziomie 1,3%, w tym głównie kart własnych banków.

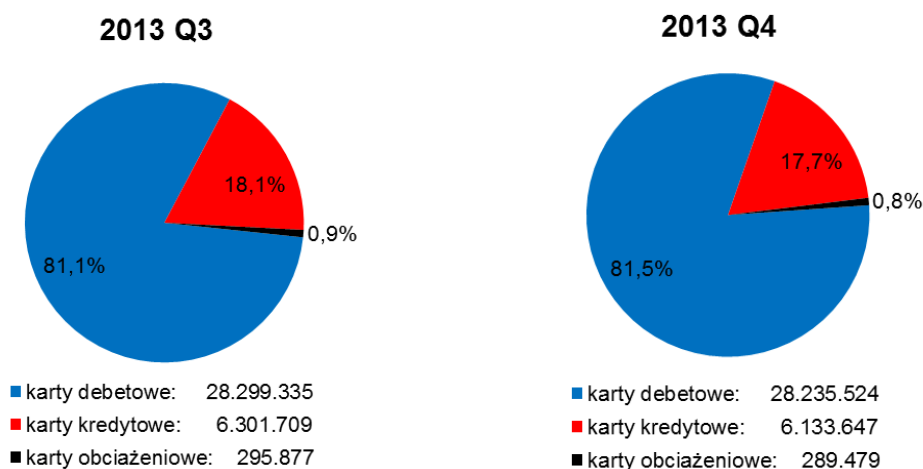
Wykres 2. Struktura wydanych kart według poszczególnych systemów kartowych - stan na koniec III oraz IV kwartału 2013 r.

2.3. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według sposobu rozliczania transakcji

Strukturę wydanych kart w podziale na karty debetowe, kredytowe i obciążeniowe na koniec III oraz IV kwartału 2013 r. przedstawiono na wykresie nr 3. Podobnie jak we wcześniejszych okresach, spośród wydanych kart największy udział miały karty debetowe (81,5%), natomiast na drugiej pozycji znalazły się karty kredytowe (17,7%). Karty obciążeniowe w analizowanym okresie stanowiły jedynie 0,8% udziału w rynku. Liczba kart debetowych w IV kwartale 2013 r. nieco zmalała a mimo to powiększyły one swój udział w rynku o 0,4 punktu procentowego. Natomiast udział kart kredytowych w stosunku do poprzedniego kwartału zmniejszył się o 0,4 punktu procentowego.

Wykres 3. Struktura wydanych kart w podziale na karty debetowe, kredytowe i obciążeniowe - stan na koniec III oraz IV kwartału 2013 r.

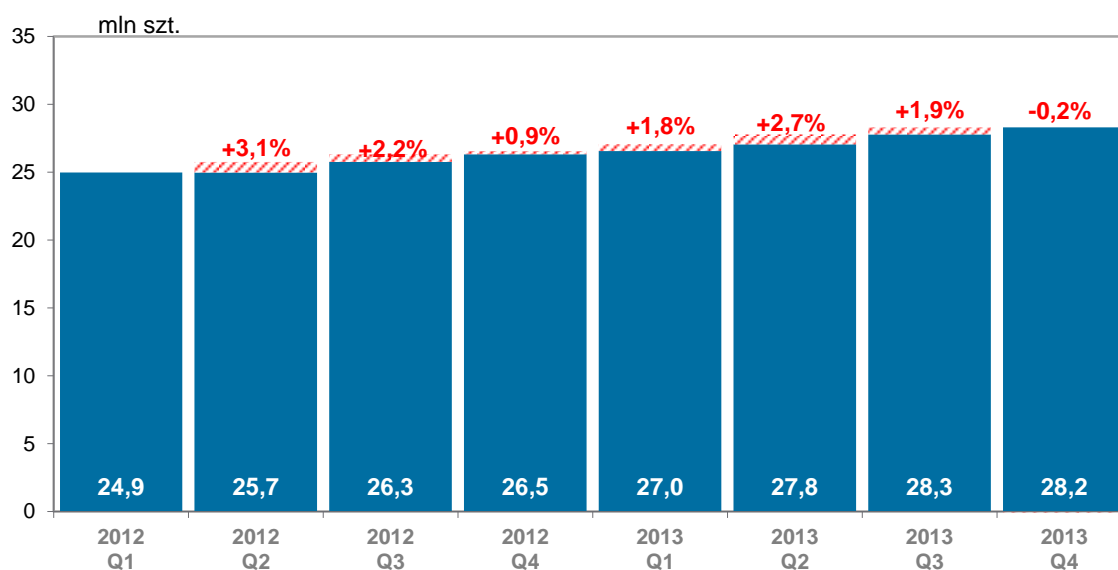

2.3.1. Karty debetowe

Karty debetowe charakteryzują się tym, iż umożliwiają dokonywanie zakupów lub wypłatę gotówki tylko do wysokości środków zgromadzonych na rachunku bankowym. Transakcje wykonywane przy użyciu kart debetowych (z wyjątkiem transakcji realizowanych z wykorzystaniem funkcji zbliżeniowej w trybie off-line) są autoryzowane, tzn. że przy każdym użyciu karty weryfikowana jest karta płatnicza i posiadacz karty (np. przez podanie kodu PIN) oraz dostępność środków zgromadzonych na rachunku bankowym. Karty debetowe są wydawane przez większość banków standardowo w pakiecie do każdego otwieranego rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego.

W IV kwartale 2013 r. liczba kart debetowych osiągnęła łączną wielkość 28,235 mln szt. (wykres nr 4), czyli zmniejszyła się o 63,8 tys., co oznacza w porównaniu do kwartału poprzedniego nieznaczny spadek o 0,2%. Spadek ten nie stanowi wartości znamionującej zauważalną zmianę na rynku kart płatniczych. Podobne przypadki odnotowywane były w przeszłości, np. na przestrzeni III kwartału 2003 r. - spadek liczby kart debetowych wyniósł 0,1% (2003 Q2: 13,168 07 mln szt., 2003 Q3: 13,160 75 mln szt.). Wnioski dotyczące przejściowych wahań liczby kart debetowych z kwartału na kwartał mogą nie oddawać trendu podstawowego, który widoczny będzie w dłuższych okresach obserwacji. Porównując liczbę kart debetowych na koniec kolejnych lat widoczna jest tendencja wzrostowa. W porównaniu do poprzedniego kwartału zwiększył się także udział kart debetowych w rynku kart płatniczych z 81,1% do 81,5%, czyli o 0,4 punktu procentowego (wykres nr 3).

Wykres 4. Liczba kart debetowych na koniec kolejnych kwartałów od I kwartału 2012 r.

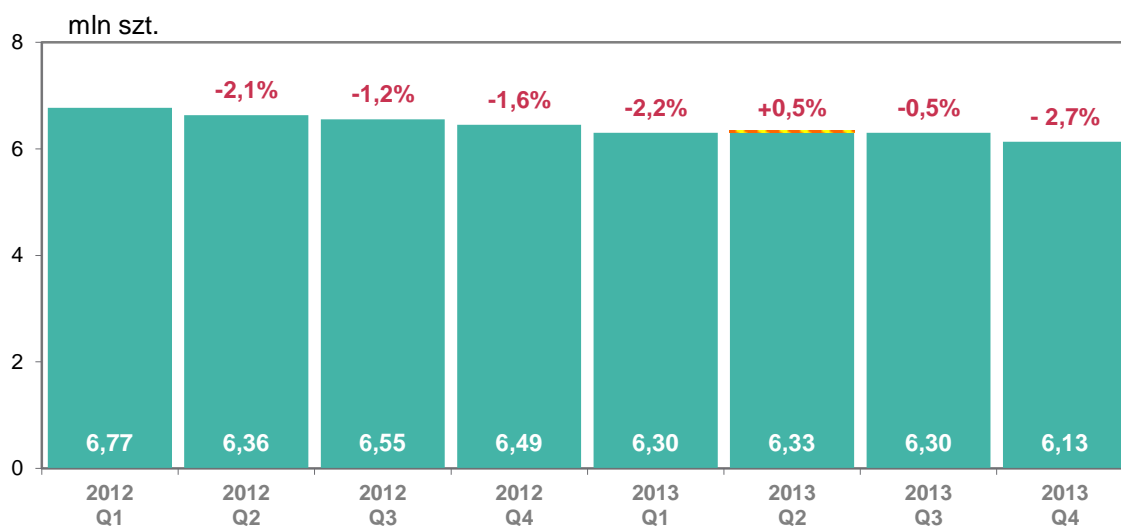

2.3.2. Karty kredytowe

Drugie pod względem liczebności są karty kredytowe. Są to karty umożliwiające posiadaczowi skorzystanie z oferowanego przez bank limitu kredytowego. Zazwyczaj banki wyznaczają tzw. okres bezodsetkowy, w którym klient może dokonywać płatności korzystając z nieoprocentowanego kredytu. Na okres bezodsetkowy składa się miesięczny okres rozliczeniowy (28-31 dni) i okres na spłatę zadłużenia bez odsetek (około 20-25 dni, w zależności od banku i rodzaju karty). Posiadanie karty kredytowej nie wiąże się z koniecznością otwarcia rachunku bieżącego w banku.

Na koniec grudnia 2013 r. łączna liczba kart kredytowych wyniosła 6,134 mln szt. (wykres nr 5).

Wykres 5. Liczba kart kredytowych na koniec kolejnych kwartałów od I kwartału 2012 r.

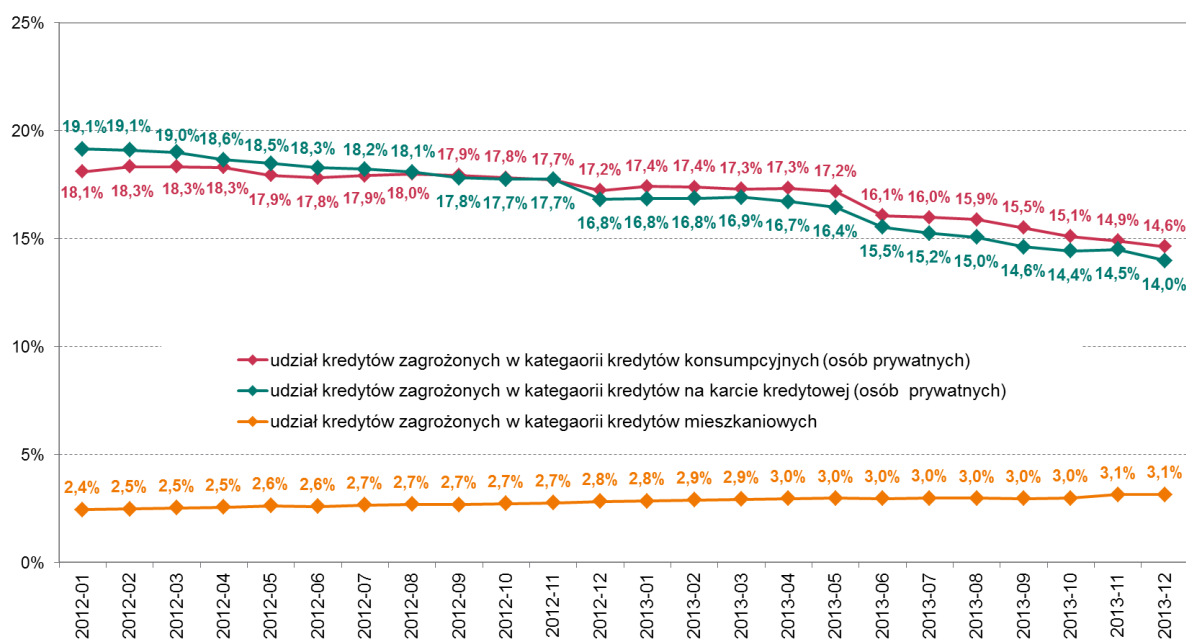

W IV kwartale 2013 r. liczba kart kredytowych w stosunku do poprzedniego kwartału zmniejszyła się o 168,1 tys. sztuk, co oznacza spadek o 2,7%. Od grudnia 2009 r. obserwowano stały spadek liczby kart kredytowych (od grudnia 2009 r. do grudnia 2013 r. ubyło z rynku 4,7 mln kart kredytowych), co wynikało przede wszystkim z kontynuacji przyjętej na początku 2010 r. polityki banków, tzn. zaostrzenia kryteriów dotyczących zarówno wydawania nowych kart i przyznawania nowych limitów, jak i obsługi kart już wydanych. Wpływ na powyższe działania banków od 2010 r. miała w szczególności rosnąca w latach 2009 – 2011 wartość kredytów zagrożonych, tj. wartość zadłużenia wynikającego z tytułu kredytów konsumenckich, w tym z wykorzystaniem kart kredytowych.

Na koniec grudnia 2013 r. wielkość zaciągniętych kredytów na karty kredytowe w Polsce wyniosła 12,0 mld zł (czyli bez zmian w stosunku do sytuacji z końca września br.). Równocześnie

wskaźnik udziału kredytów zagrożonych w ogólnej wartości kredytów udzielonych za pośrednictwem kart kredytowych wyniósł na koniec grudnia 2013 r. 14,0%, czyli zmniejszył się w stosunku do września 2013 r. (14,6%). Wielkość wskaźnika kredytów zagrożonych na kartach kredytowych na przestrzeni kolejnych miesięcy od stycznia 2012 r. przedstawiono na wykresie nr 6.

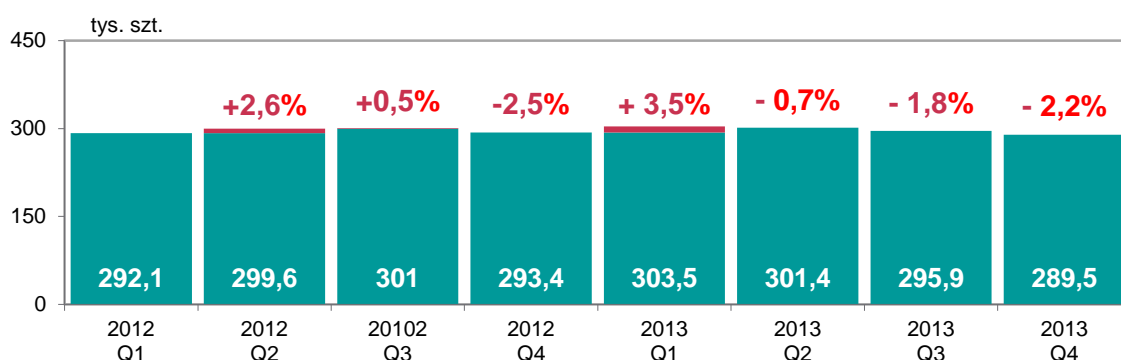
Wykres 6. Wskaźniki udziału kredytów zagrożonych w kredytach na kartach kredytowych, kredytach konsumpcyjnych i kredytach mieszkaniowych w kolejnych miesiącach od stycznia 2012 r.

Źródło danych: Departament Systemu Finansowego, NBP

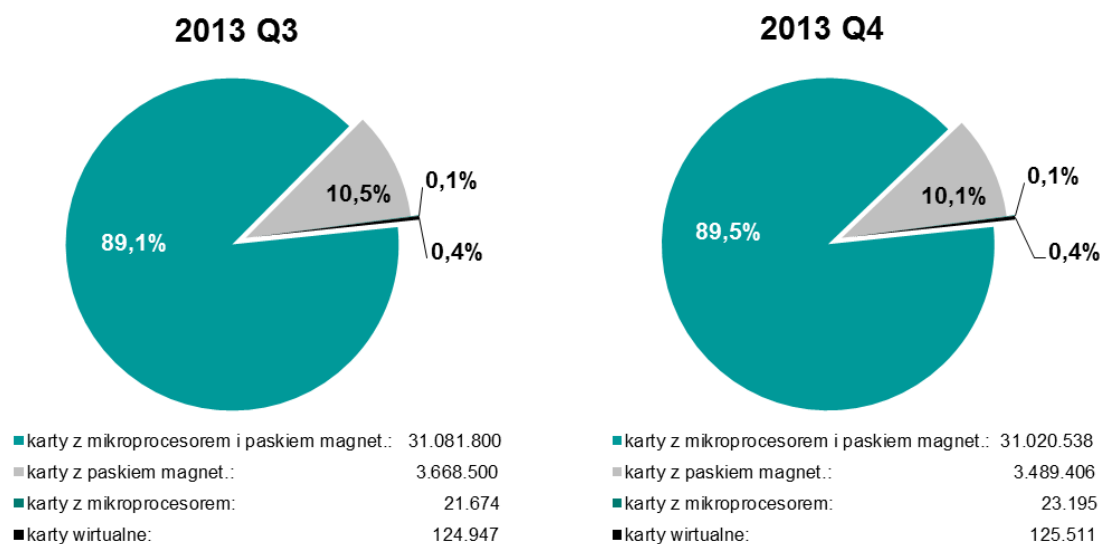
2.3.3. Karty obciążeniowe

Karty obciążeniowe (zwane również „charge”) pozwalają na korzystanie z przyznanego miesięcznego limitu kredytowego. Rachunek posiadacza karty obciążeniowej jest obciążany przez bank – z reguły raz w miesiącu – kwotą należności wykorzystania limitu kredytowego. Na koniec grudnia 2013 r. liczba kart obciążeniowych wynosiła 289,5 tys. szt. i była o 6,4 tys. mniejsza niż na koniec III kwartału 2013 r., co stanowiło spadek o 2,2% (wykres nr 7). Udział kart typu charge w rynku kart płatniczych wyniósł 0,8% i w porównaniu do poprzedniego kwartału nie uległ zmianie.

Wykres 7. Liczba kart obciążeniowych na koniec kolejnych kwartałów od I kwartału 2012 r.

2.4. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według technologii zapisu danych

Strukturę wydanych kart w podziale na karty wyposażone tylko w pasek magnetyczny, karty z paskiem magnetycznym i mikroprocesorem (tzw. karty hybrydowe), karty wyposażone tylko w mikroprocesor oraz karty wirtualne na koniec III oraz IV kwartału 2013 r. zaprezentowano na wykresie nr 8.

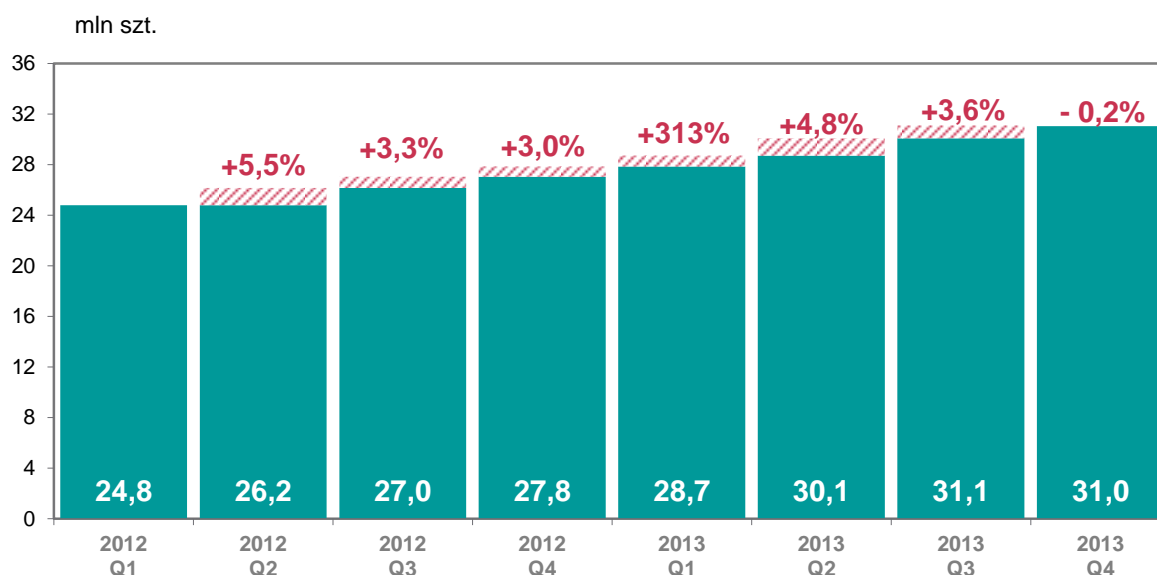
Wykres 8. Struktura kart w podziale według technologii zapisu danych w III oraz IV kwartale 2013 r.

Najbardziej dynamicznie wzrosła liczba kart hybrydowych, czyli wyposażonych zarówno w pasek magnetyczny, jak i mikroprocesor. Na koniec grudnia 2013 r. kart hybrydowych było w obie-

gu 31,0 mln szt. Karty tego typu stanowią dominującą kategorię na rynku polskim. W porównaniu do poprzedniego kwartału nastąpił nieznaczny spadek liczby tego typu kart o 61,3 tys. sztuk, czyli o 0,2% (wykres nr 9). Udział kart hybrydowych zwiększył się na przestrzeni IV kwartału 2013 r. z poziomu 89,1% do 89,5% (wykres nr 8).

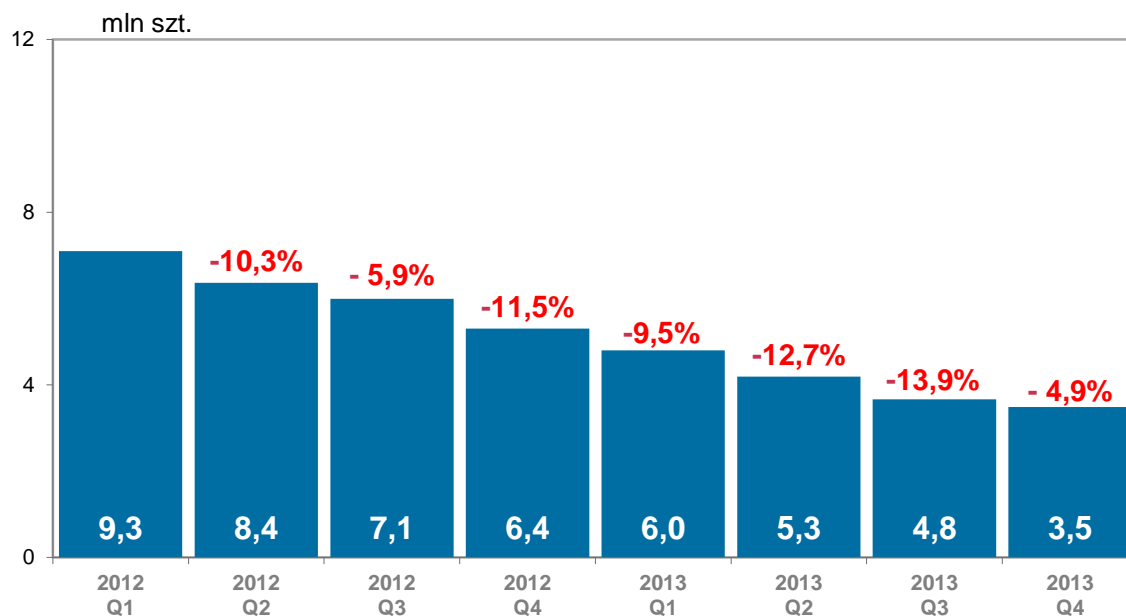
Liczba kart hybrydowych wzrosła od końca 2009 r. do grudnia 2013 r. z poziomu 8 mln do 31 mln szt. Istotny wzrost liczby tych kart zwiększył bezpieczeństwo wykorzystywania kart płatniczych w Polsce. Rosnąca obecność kart wyposażonych w mikroprocesor na rynku kart płatniczych jest skutkiem stopniowego dostosowywania kart na polskim rynku do standardu EMV, co wynikało z wcześniej planowanego na koniec 2010 r. zakończenia migracji polskich banków na powyższy standard, obowiązujący w ramach SEPA.

Wykres 9. Liczba kart z paskiem magnetycznym i z mikroprocesorem na koniec kolejnych kwartałów od I kwartału 2012 r.

Podobnie jak w poprzednich okresach, odnotowano spadek liczby kart wyposażonych wyłącznie w pasek magnetyczny. Na koniec grudnia 2013 r. liczba kart wyposażonych tylko w pasek magnetyczny wynosiła 3,5 mln szt. i w porównaniu do poprzedniego kwartału zmniejszyła się o 179,1 tys., tj. o 4,9% (wykres nr 10). Udział tego rodzaju kart wyniósł w IV kwartale 2013 r. 10,07% (wykres nr 8).

Wykres 10. Liczba kart tylko z paskiem magnetycznym na koniec kolejnych kwartałów od I kwartału 2012 r.

Od 2004 roku na rynku polskim występują również tzw. karty wirtualne, służące wyłącznie do dokonywania płatności za pośrednictwem Internetu. Dzięki systematycznemu wzrostowi liczba kart tego typu na koniec IV kwartału 2013 r. ukształtowała się na poziomie 125,5 tys., co oznacza, iż w porównaniu do poprzedniego kwartału odnotowano wzrost o 0,5 tys. sztuk. Udział tych kart w ogólnej liczbie kart funkcjonujących na rynku pozostaje niewielki i na koniec grudnia 2013 r. wynosił jedynie 0,36%.

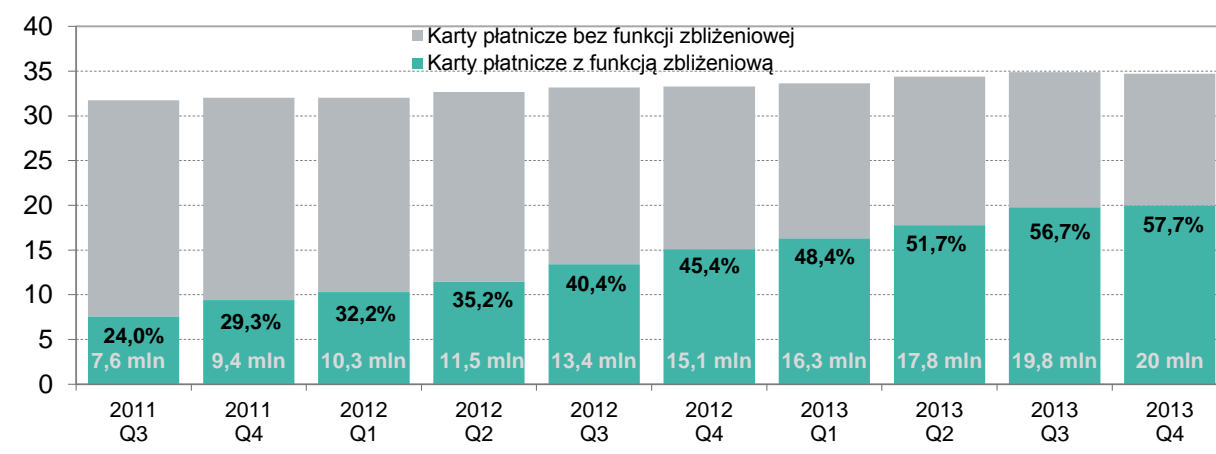
Na koniec grudnia 2013 r. na rynku polskim kart z mikroprocesorem było 23,2 tys., a udział tych kart w ogólnej liczbie kart funkcjonujących wynosił 0,07%. W IV kwartale 2013 r. zwiększyła się o 1,5 tys. szt. liczba kart wyposażonych w mikroprocesor.

2.5. Karty płatnicze zbliżeniowe

Od kilku lat na polskim rynku można korzystać z nowej formy płatności z wykorzystaniem zbliżeniowej karty płatniczej. Transakcje zbliżeniowe są możliwe dzięki nowej technologii, która wykorzystuje umieszczony w karcie miniaturowy układ scalony oraz wbudowaną antenę radiową. Transakcje odbywają się bezstykowo, a przy płatnościach poniżej 50 zł nie jest wymagane podanie kodu PIN lub złożenie podpisu posiadacza karty. Bezstykowość oznacza, że do faktycznej realizacji transakcji wystarczy jedynie, aby klient zbliżył kartę do terminala. Taka forma płatności umożliwia skrócenie czasu dokonywania transakcji w porównaniu z dotychczas wykorzystywanymi formami płatności kartą. W systemie VISA karty zbliżeniowe to karty PayWave, na-

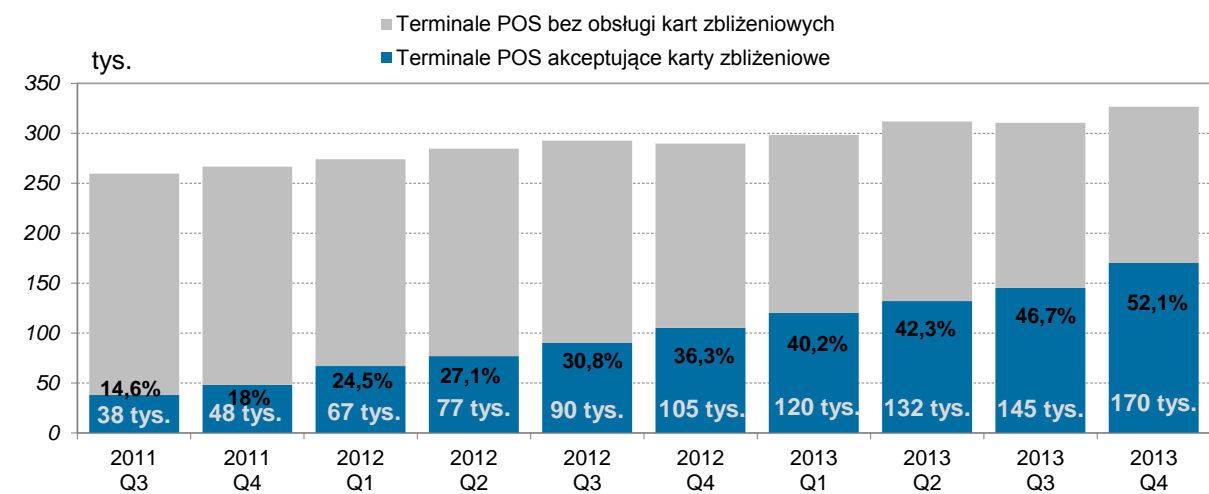
tomiast w systemie MasterCard karty takie noszą nazwę PayPass. Według danych szacunkowych na rynku polskim na koniec IV kwartału 2013 r. było w obiegu ok. 20 mln kart z funkcją zbliżeniową, co stanowi 57,7% wszystkich kart płatniczych. Liczba kart zbliżeniowych, w porównaniu do kwartału poprzedniego wzrosła o 0,2 mln szt., co stanowi wzrost o 1%. Natomiast w stosunku do roku poprzedniego odnotowano wzrost liczby kart zbliżeniowych o 32,5%. Liczbę kart zbliżeniowych oraz udział, jaki stanowią w liczbie wszystkich kart płatniczych wyemitowanych na rynek polski na przestrzeni kolejnych kwartałów od III kwartału 2011 r. przedstawia wykres nr 11.

Wykres 11. Liczba wyemitowanych kart zbliżeniowych oraz udział kart zbliżeniowych w liczbie wszystkich kart płatniczych na koniec kolejnych kwartałów od III kwartału 2011 r. (wg danych szacunkowych NBP)

W bardzo szybkim tempie rośnie liczba transakcji dokonywanych przy użyciu kart zbliżeniowych, a co za tym idzie, wzrasta także wartość przeprowadzanych transakcji. Tempo wzrostu liczby i wartości transakcji zbliżeniowych jest wyższe od tradycyjnych transakcji dokonywanych kartami. Tak wysoka dynamika wzrostu jest zasługą udanych akcji promocyjnych prowadzonych przez banki oraz organizacje VISA i MasterCard, jak również powiększenia sieci terminali obsługujących karty w technologii zbliżeniowej. Szacuje się, że na koniec grudnia 2013 r. na rynku funkcjonowało ok. 170 tys. terminali przystosowanych do obsługi kart zbliżeniowych (we wrześniu 2013 r. ich liczbę szacowano na 145 tys.). Liczbę terminali obsługujących karty w technologii zbliżeniowej oraz udział jaki stanowią w liczbie wszystkich terminali POS dostępnych na rynku polskim na przestrzeni kolejnych kwartałów od III kwartału 2011 r. przedstawia wykres nr 12.

Wykres 12. Liczba terminali POS przystosowanych do akceptacji kart zbliżeniowych na koniec kolejnych kwartałów od III kwartału 2011 r. (wg danych szacunkowych NBP)

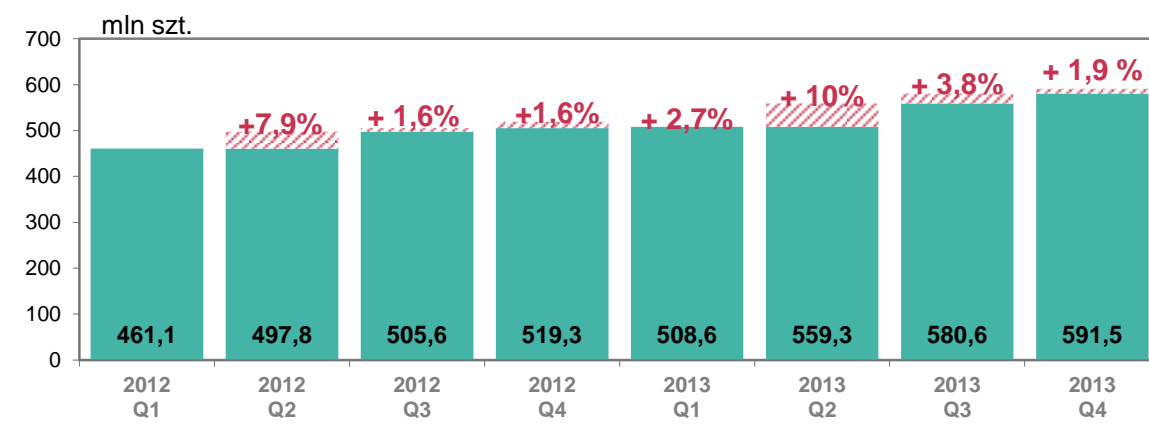
Akcje promocyjne prowadzone przez wydawców kart zbliżeniowych upowszechniają wiedzę na temat zasad korzystania z kart zbliżeniowych oraz sieci akceptacji. Placówki akceptujące karty zbliżeniowe są oznakowywane specjalnymi naklejkami informującymi o możliwości dokonania płatności z wykorzystaniem takiej karty.

3. Transakcje z wykorzystaniem kart płatniczych

3.1. Liczba transakcji

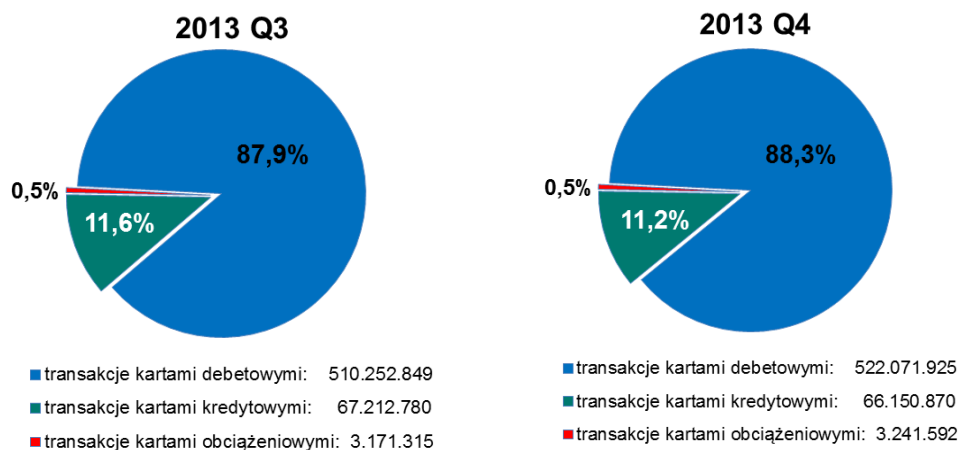
Według danych z banków, w IV kwartale 2013 r. przeprowadzono przy użyciu kart płatniczych 591,5 mln transakcji (gotówkowych oraz bezgotówkowych) i w porównaniu do poprzedniego kwartału odnotowano zwiększenie liczby transakcji o 10,8 mln szt., co stanowi wzrost o 1,9% (wykres nr 13). Na przestrzeni ostatniego roku odnotowano wzrost liczby transakcji o 14%, a na przestrzeni ostatnich dwóch lat o 25,6%.

Wykres 13. Liczba transakcji kartami w kolejnych kwartałach od I kwartału 2012 r.

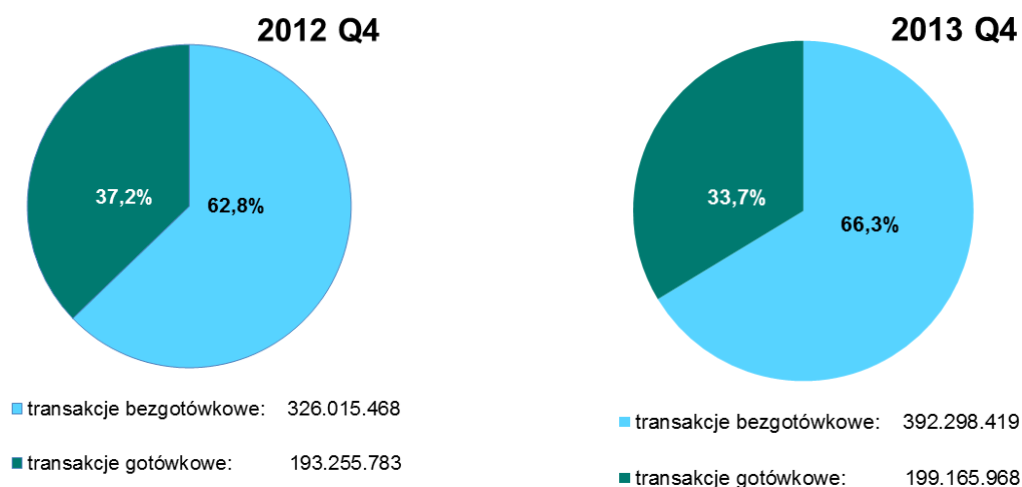
W IV kwartale 2013 r. przeważająca większość transakcji, tj. 88,3%, była dokonywana kartami debetowymi. Mniej liczne były transakcje dokonywane kartami kredytowymi (11,2%) oraz kartami obciążeniowymi (0,6%) (wykres nr 14).

Wykres 14. Struktura liczby przeprowadzonych transakcji przy użyciu kart w III oraz IV kwartale 2013 r.

Do kategorii transakcji kartowych, jakie są zbierane przez NBP z banków, zaliczają się wszystkie rodzaje transakcji, jakie można było przeprowadzić przy użyciu karty, np. wypłata gotówki z bankomatu, wypłata gotówki w kasie banku, usługa *cash back*, płatności bezgotówkowe w punktach handlowo-usługowych, płatności bezgotówkowe za pośrednictwem Internetu. Przedstawiane dane z banków obejmują wszystkie operacje dokonane przy użyciu kart wydanych przez banki swoim klientom, zarówno na terenie kraju, jak i poza jego granicami. Transakcje bezgotówkowe stanowią 66,3% liczby wszystkich transakcji kartowych. W przeciągu ostatniego roku wskaźnik ten wzrósł o 3,5 punktu procentowego (wykres nr 15).

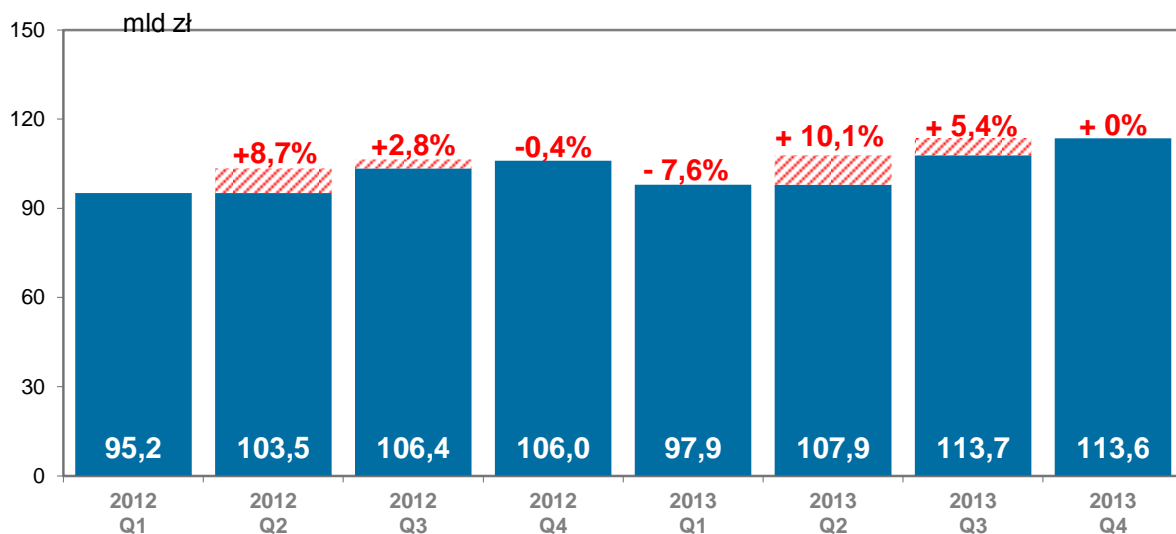
Wykres 15. Udział transakcji bezgotówkowych i gotówkowych w ogólnej liczbie transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych w IV kwartale 2012 oraz 2013 roku.

3.2. Wartość transakcji

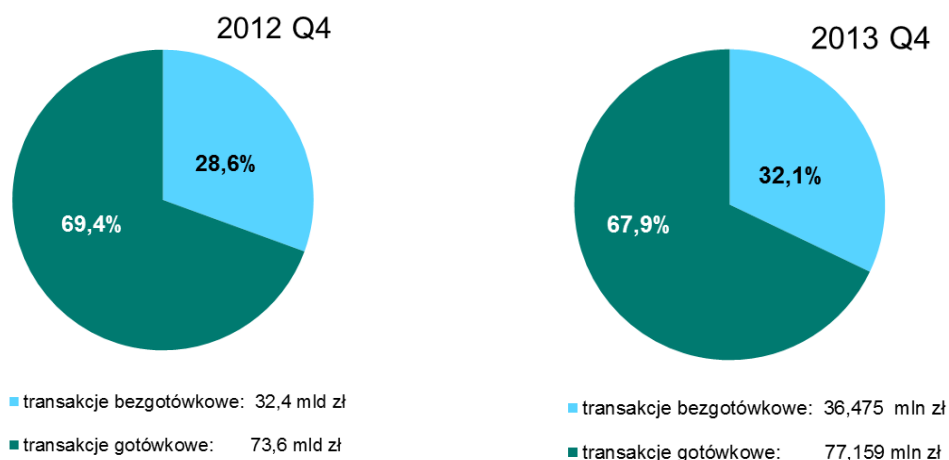
W IV kwartale 2013 r. przy użyciu kart dokonano transakcji na łączną kwotę 113,6 mld zł, czyli mniej o 32,4 mln zł niż w poprzednim kwartale, co stanowiło spadek o 0,03 % (wykres nr 16). Porównując do analogicznego okresu w 2012 r. wartość transakcji była większa o 7,2%, a porównując do 2011 r. była większa o 9,5%.

Wykres 16. Wartość (w mld zł) transakcji kartami w kolejnych kwartałach od I kwartału 2012 r.

W ogólnej wartości transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych zdecydowanie dominują transakcje gotówkowe (tj. wypłaty gotówkowe z bankomatów, wypłaty z kas banków oraz wykorzystanie usługi *cash back*).

Wykres 17. Udział transakcji bezgotówkowych i gotówkowych w ogólnej wartości transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych w IV kwartale 2012 i 2013 roku.

W IV kwartale 2013 r. udział wartości transakcji gotówkowych w ogólnej wartości transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych wyniósł 67,9%. W przeciągu ostatniego roku wskaźnik ten zmalał o 1,6 punktu procentowego (wykres nr 17).

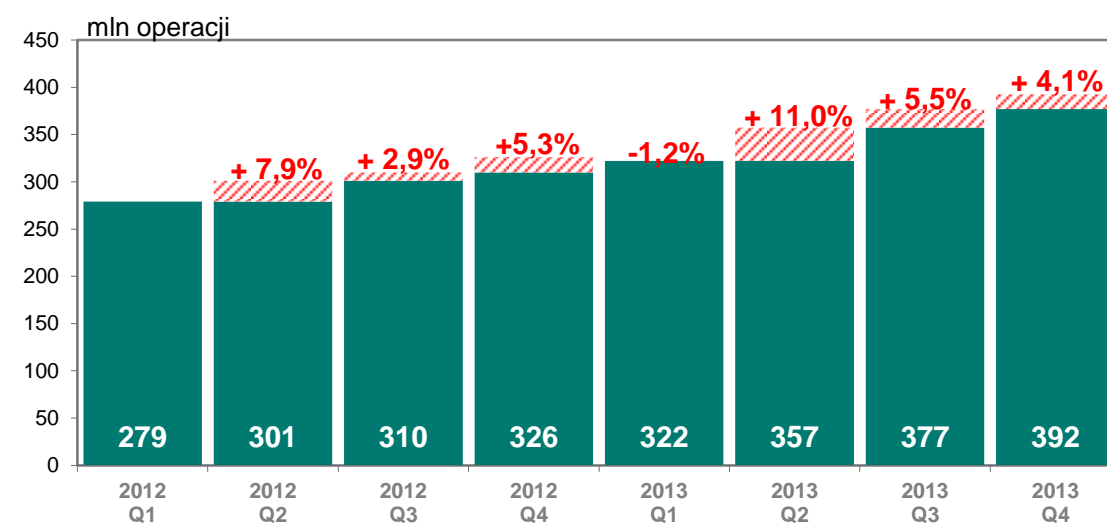
W IV kwartale 2013 r. średnia wartość transakcji (gotówkowych oraz bezgotówkowych) przeprowadzonej przy użyciu karty płatniczej wyniosła 192 zł (czyli uległa zmniejszeniu w porównaniu do poprzedniego kwartału 196 zł). Innym wskaźnikiem charakteryzującym zachowania użytkowników kart płatniczych jest średnia liczba transakcji przeprowadzanych pojedynczą kartą. W IV kwartale 2013 r. średnio na jedną kartę przypadało 17,1 przeprowadzonych transakcji. W porównaniu do poprzedniego kwartału średnia liczba transakcji dokonanych pojedynczą kartą płatniczą zwiększyła się (w III kwartale 2013 r. wskaźnik ten wynosił 16,6).

3.3. Transakcje bezgotówkowe

3.3.1. Dane pochodzące z sektora bankowego

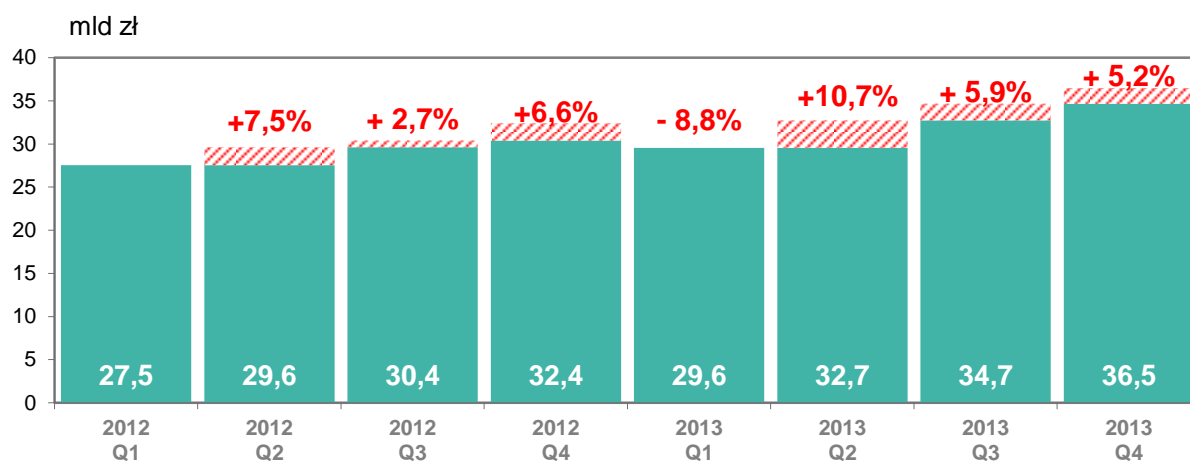
Według danych z banków, w IV kwartale 2013 r. przy użyciu kart przeprowadzono 392,3 mln transakcji bezgotówkowych (wykres nr 18), czyli o 15,3 mln transakcji więcej niż w poprzednim kwartale, co stanowiło wzrost o 4,1%. Wskaźnik liczby transakcji bezgotówkowych w dłuższym okresie obserwacji wykazuje tendencję rosnącą. I tak, porównując IV kwartał 2013 r. do analogicznego okresu w 2012 r. liczba transakcji była większa o 20,2%, a porównując do 2011 r. była większa o 40%. Dane jednoznacznie wskazują, że na rynku polskim rośnie skłonność klientów do realizowania płatności bezgotówkowych przy użyciu kart płatniczych.

Wykres 18. Liczba transakcji bezgotówkowych w kolejnych kwartałach od I kwartału 2012 r.

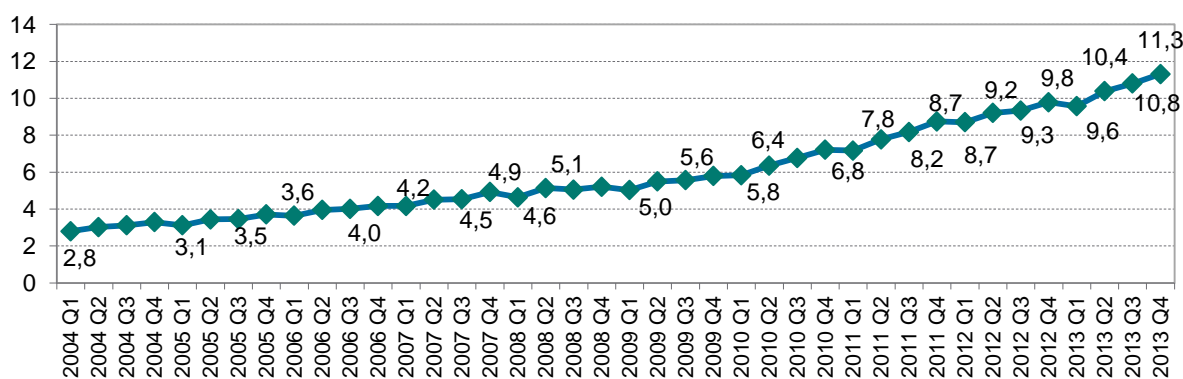
Według danych z banków, w IV kwartale 2013 r. przy użyciu kart dokonano na rynku polskim transakcji bezgotówkowych na łączną kwotę 36,5 mld zł, co w porównaniu do poprzedniego kwartału stanowiło wzrost o 1,8 mld zł, czyli o 5,2% (wykres nr 19). Porównując IV kwartał 2013 r. do analogicznego okresu w 2012 r. wartość transakcji była większa o 12,7%, a porównując do 2011 r. była większa o 23,3%. Wskaźnik wartości transakcji bezgotówkowych w długim okresie czasu wykazuje tendencję rosnącą.

Wykres 19. Wartość transakcji bezgotówkowych w kolejnych kwartałach od I kwartału 2012 r.

W IV kwartale 2013 r. średnia wartość transakcji bezgotówkowej przeprowadzonej przy użyciu karty wynosiła 93,0 zł, co w stosunku do poprzedniego kwartału oznaczało wzrost (średnia wartość transakcji w III kwartale 2013 r. wynosiła 91,96 zł).

Wykres 20. Średnia liczba transakcji bezgotówkowych realizowanych pojedynczą kartą płatniczą w kolejnych kwartałach od I kwartału 2004 r.

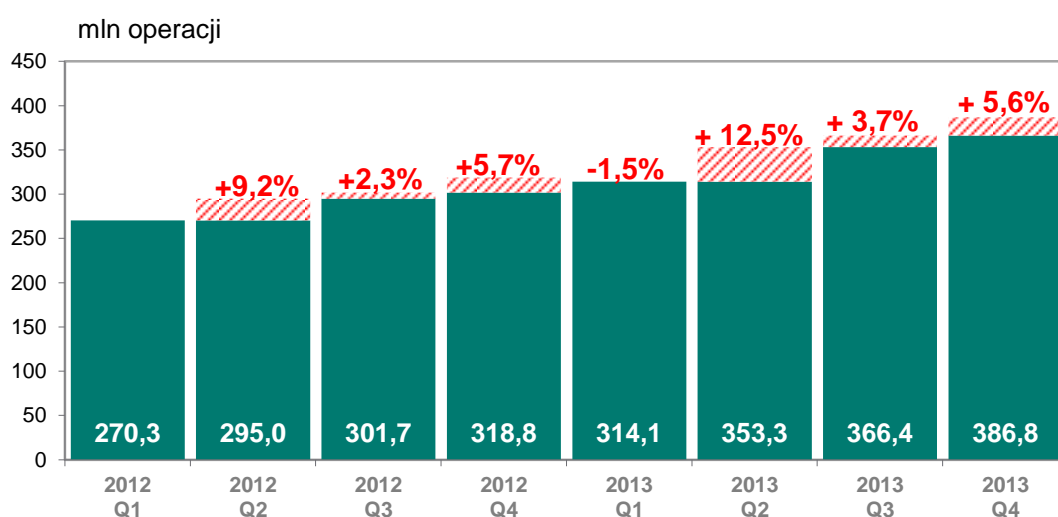
Średnia liczba transakcji bezgotówkowych przeprowadzonych pojedynczą kartą płatniczą w IV kwartale 2013 r. wyniosła 11,3 (w poprzednim kwartale wynosiła 10,8). Biorąc pod uwagę dłuższy horyzont czasowy, czyli okres od 2004 r., odnotowujemy trend wzrostowy tego wskaźnika. Od początku 2004 r. jego wartość zwiększyła się 3,5-krotnie (wykres nr 20).

3.3.2. Dane od agentów rozliczeniowych

Drugim źródłem informacji o transakcjach przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych są agenci rozliczeniowi działający na rynku polskim. Rejestrują oni transakcje przeprowadzane w punktach handlowo-usługowych akceptujących elektroniczne instrumenty płatnicze na terenie kraju przez klientów polskich oraz zagranicznych. Są to transakcje o charakterze bezgotówkowym przeprowadzane w terminalach POS, imprinterach bądź za pośrednictwem Internetu.

Z danych uzyskanych od agentów rozliczeniowych wynika, że w IV kwartale 2013 r. zarejestrowano 386,8 mln transakcji bezgotówkowych i było ich więcej o 20,4 mln w porównaniu do poprzedniego kwartału, co oznacza wzrost o 5,6% (wykres nr 21). Wskaźnik liczby transakcji bezgotówkowych w długim horyzoncie czasowym wykazuje tendencję rosnącą. I tak, porównując IV kwartał 2013 r. do analogicznego okresu w 2012 r. liczba transakcji była większa o 21%.

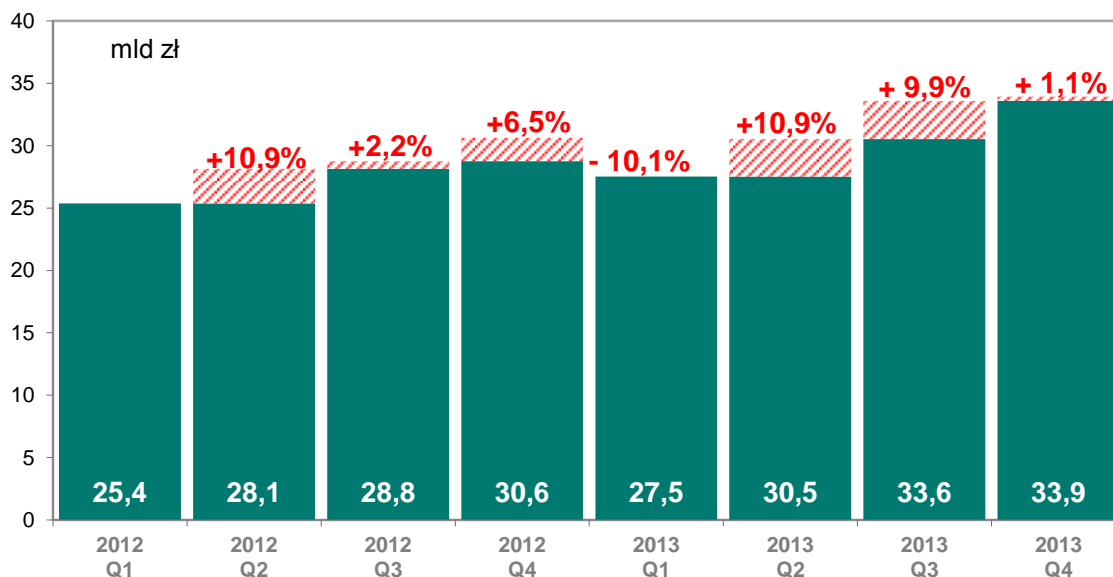
Wykres 21. Liczba operacji bezgotówkowych rozliczanych przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od I kwartału 2012 r.

Wartość transakcji bezgotówkowych zarejestrowanych przez agentów rozliczeniowych w IV kwartale 2013 r. wynosiła 33,9 mld zł i była większa o 360,4 mln zł w porównaniu do kwartału poprzedniego, co oznacza wzrost o 1,1% (wykres nr 22). Wskaźnik wartości transakcji bezgotówkowych, mimo okresowych spadków (najniższe wartości w skali roku na przestrzeni pierwszego

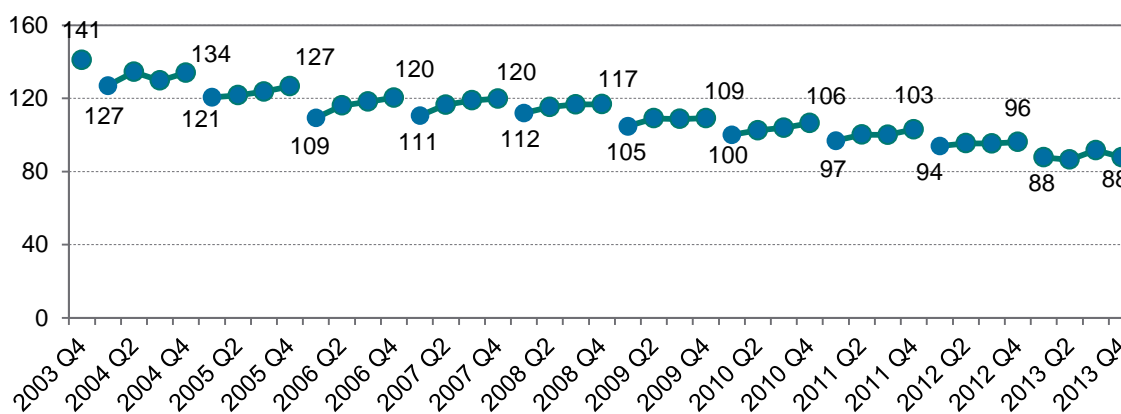
kwartału), w długim okresie czasu wykazuje tendencję rosnącą. I tak, porównując IV kwartał 2013 r. do analogicznego okresu w 2012 r. wartość transakcji była większa o 10,8%.

Wykres 22. Wartość operacji bezgotówkowych rozliczanych przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od I kwartału 2012 r.

W IV kwartale 2013 r. średnia wartość pojedynczej transakcji bezgotówkowej wyniosła 88 zł. W analogicznych kwartałach lat poprzednich wynosiła odpowiednio: 96 zł (2012 Q4) i 103 zł (2011 Q4) (wykres nr 23).

Wykres 23. Średnia wartość pojedynczej transakcji bezgotówkowej rejestrowanej przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2003 r.

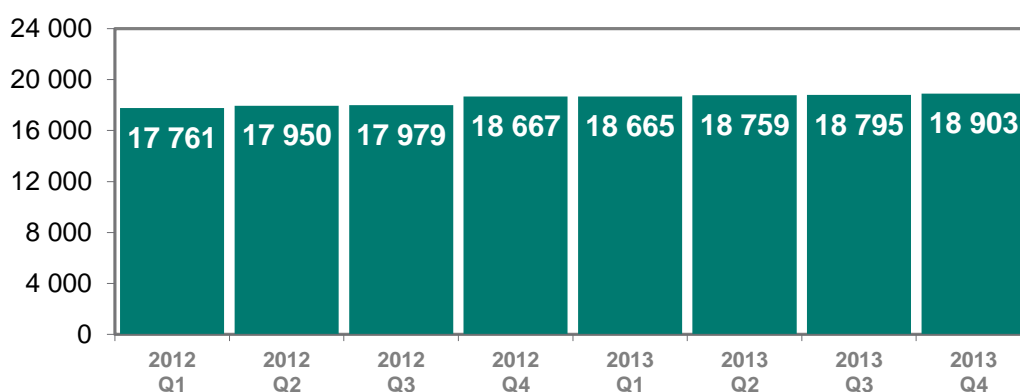
W IV kwartale 2013 r. kartami płatniczymi w Internecie zrealizowano 2,1 mln transakcji na łączną kwotę 450,8 mln złotych. W porównaniu do poprzedniego kwartału odnotowano wzrost liczby transakcji i wartości transakcji internetowych odpowiednio o 15,5% i 1%.

4. Infrastruktura rynku kart płatniczych

4.1. Bankomaty

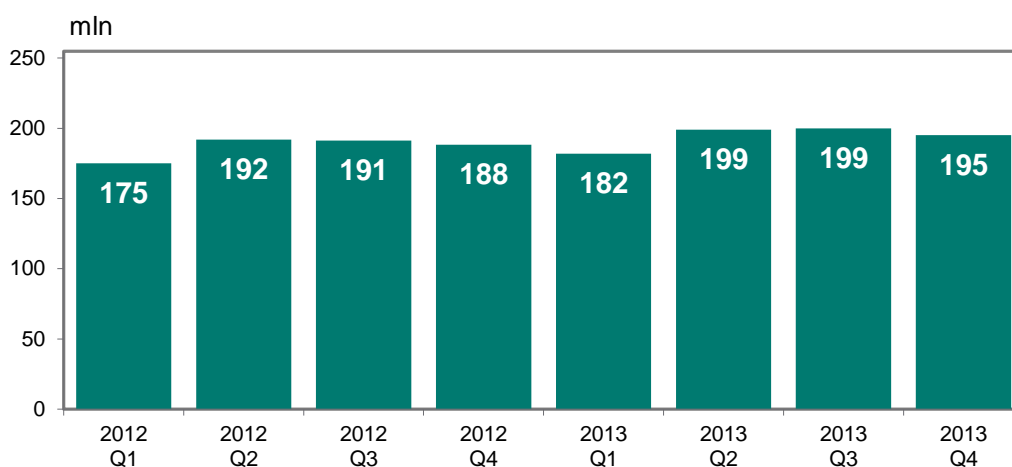
Według danych otrzymywanych od banków i niebankowych operatorów bankomatów, systematycznie wzrasta liczba bankomatów (ATM). Na koniec grudnia 2013 r. liczba bankomatów w Polsce wynosiła 18.903 szt. i na przestrzeni kwartału zwiększyła się o 108 sztuki (wykres nr 24).

Wykres 24. Liczba bankomatów w kolejnych kwartałach od I kwartału 2012 r.

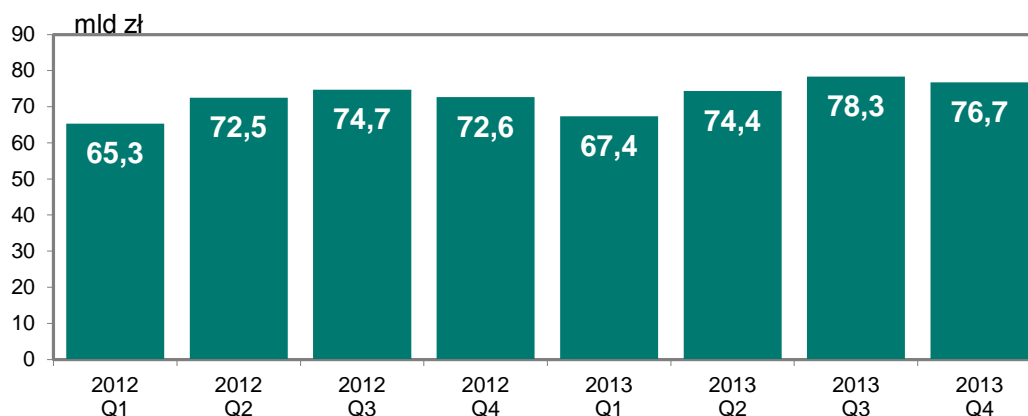
W IV kwartale 2013 r. transakcje w bankomatach na terenie kraju zostały zrealizowane w liczbie 195,2 mln sztuk i było ich o 4,7 mln mniej w porównaniu do poprzedniego kwartału i stanowiło spadek o 2,3% (wykres nr 25).

Wykres 25. Liczba transakcji przeprowadzanych w bankomatach w kolejnych kwartałach od I kwartału 2012 r. (dane od operatorów bankomatów)

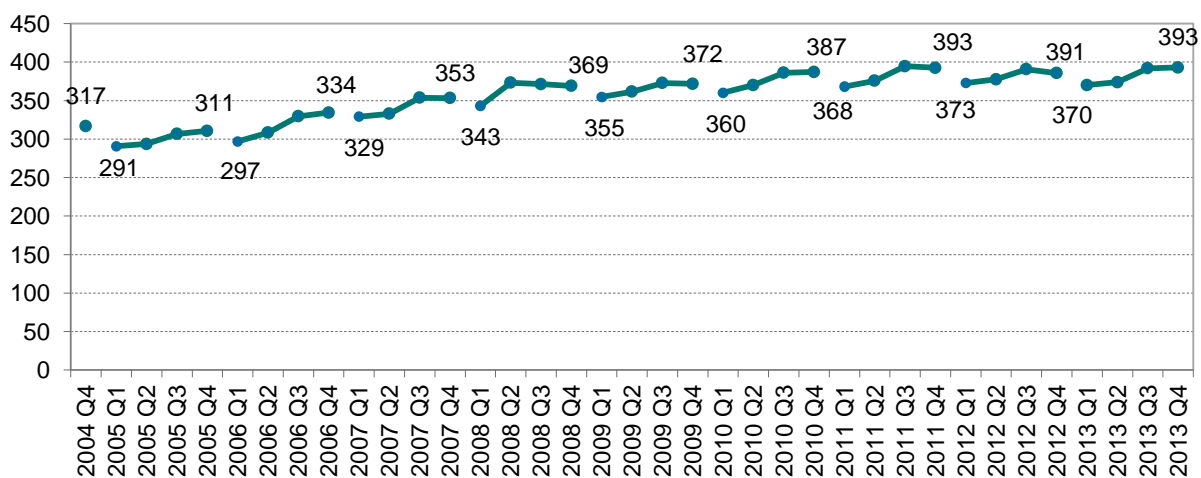
W IV kwartale 2013 r. w bankomatach na terenie kraju dokonano transakcji na łączną kwotę 76,7 mld zł, czyli o 1,6 mld zł mniej niż w kwartale poprzednim, co oznacza spadek o 2,1% (wykres nr 26).

Wykres 26. Wartość transakcji w bankomatach w kolejnych kwartałach od I kwartału 2012 r. (dane od operatorów bankomatów)

Średnia wartość pojedynczej transakcji w bankomacie wynosiła 393 zł, czyli więcej niż w poprzednim kwartale (365 zł). Wartość średniej pojedynczej transakcji dokonywanej w bankomacie na przestrzeni kolejnych kwartałów od 2004 roku prezentuje wykres nr 27. W IV kwartale 2013 r. realizowano średnio dziennie w jednym bankomacie 112 transakcji (w poprzednim kwartale wskaźnik ten wynosił 124).

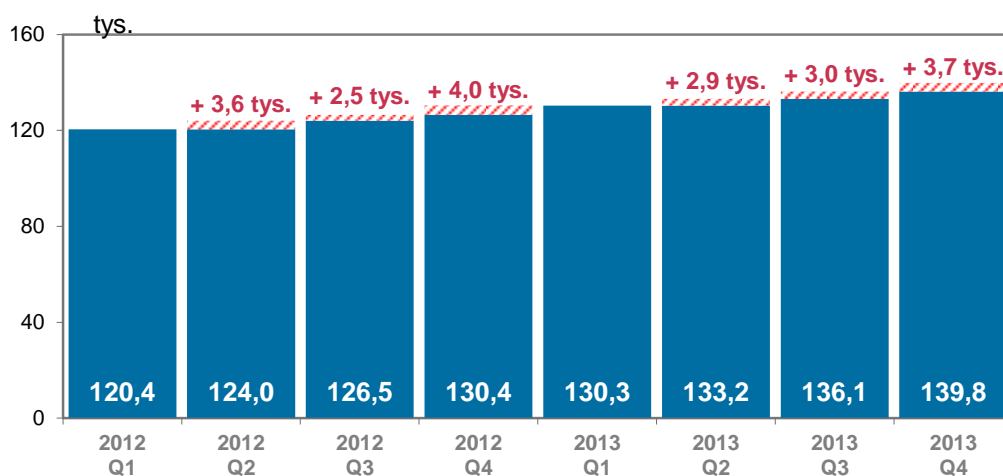
Wykres 27. Średnia wartość transakcji w bankomatach w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2004 r. (dane od operatorów bankomatów)

4.2. Akceptanci

Z danych uzyskanych od agentów rozliczeniowych wynika, iż na koniec grudnia 2013 r. na rynku polskim łącznie funkcjonowało 139,8 tys. akceptantów (wykres nr 28). W porównaniu do kwartału poprzedniego, liczba akceptantów w IV kwartale 2013 r. zwiększyła się o 3,7 tys., tj. wzrosła o 2,7%. Liczba akceptantów w kolejnych kwartałach od kilku lat systematycznie rośnie. I tak, w przeciągu ostatnich dwunastu miesięcy wzrosła o 7,2%.

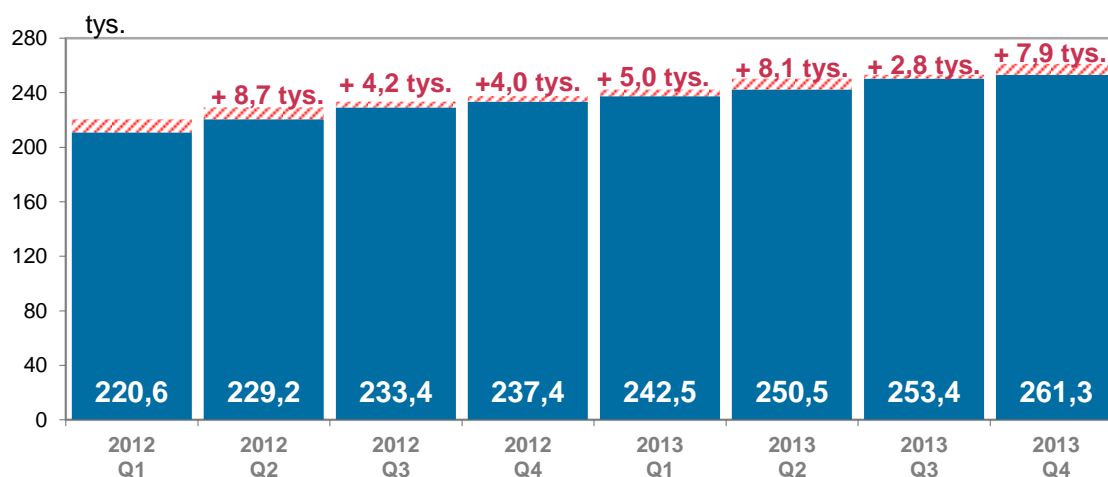
Wykres 28. Liczba akceptantów (w tys. szt.) na koniec kolejnych kwartałów od I kwartału 2012 r.

4.3. Punkty handlowo-usługowe

Z danych uzyskanych od agentów rozliczeniowych wynika, iż na koniec grudnia 2013 r. na rynku polskim łącznie funkcjonowało 261,3 tys. punktów handlowo-usługowych akceptujących płatności dokonywane przy użyciu kart płatniczych (wykres nr 29). W porównaniu do poprzedniego kwartału, liczba punktów handlowo-usługowych w IV kwartale 2013 r. zwiększyła się o 7,9 tys. placówek, tj. wzrosła o 3,1%. Liczba punktów handlowo-usługowych, mimo ulegania okresowym wahaniom, od kilku lat rośnie. I tak, w przeciągu ostatniego roku wzrosła o 10,1%.

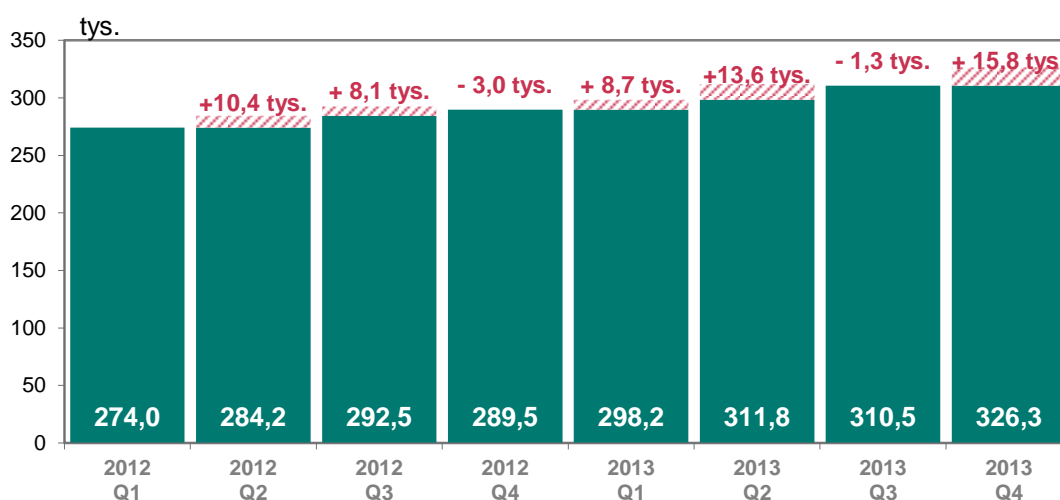
Wykres 29. Liczba punktów handlowo-usługowych akceptujących płatności kartowe na koniec kolejnych kwartałów od I kwartału 2012 r.

4.4. Urządzenia akceptujące elektroniczne instrumenty płatnicze

Według danych przekazywanych przez agentów rozliczeniowych, na rynku polskim na koniec grudnia 2013 r. funkcjonowało łącznie 326,3 tys. urządzeń akceptujących elektroniczne instrumenty płatnicze.

Wykres 30. Liczba terminali POS na koniec kolejnych kwartałów od I kwartału 2012 r.

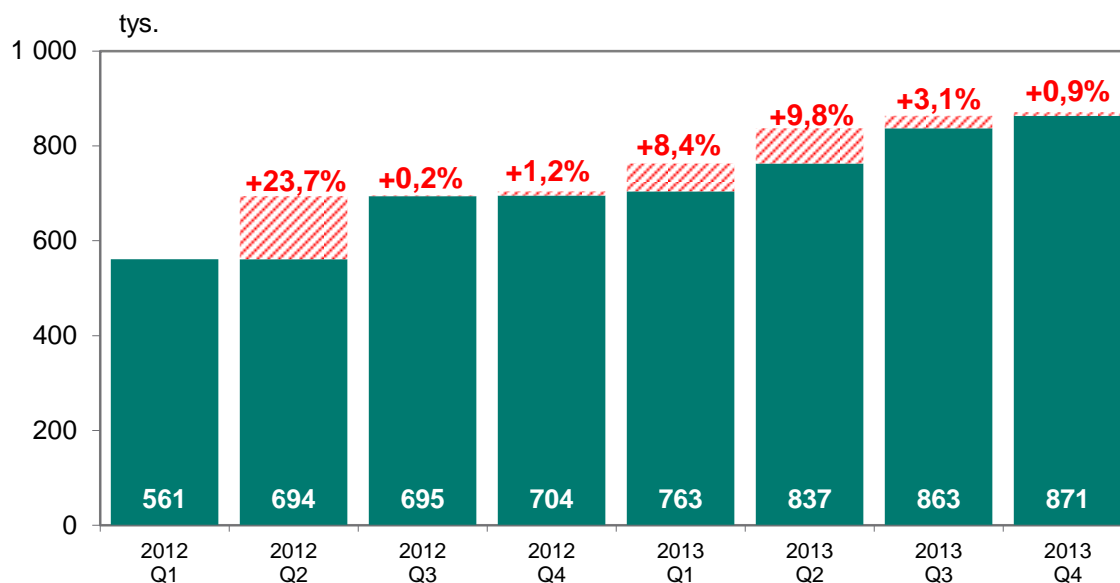
W IV kwartale 2013 r. funkcjonowało na polskim rynku 326,3 tys. terminali POS i w porównaniu do poprzedniego kwartału było ich więcej o 15,8 tys. szt., co oznacza wzrost o 5,1% (wykres

nr 30). Porównując do analogicznego kwartału w roku 2012 liczba terminali POS na rynku polskim wzrosła odpowiednio o 13%.

4.5. Punkty oferujące usługę *cash back*

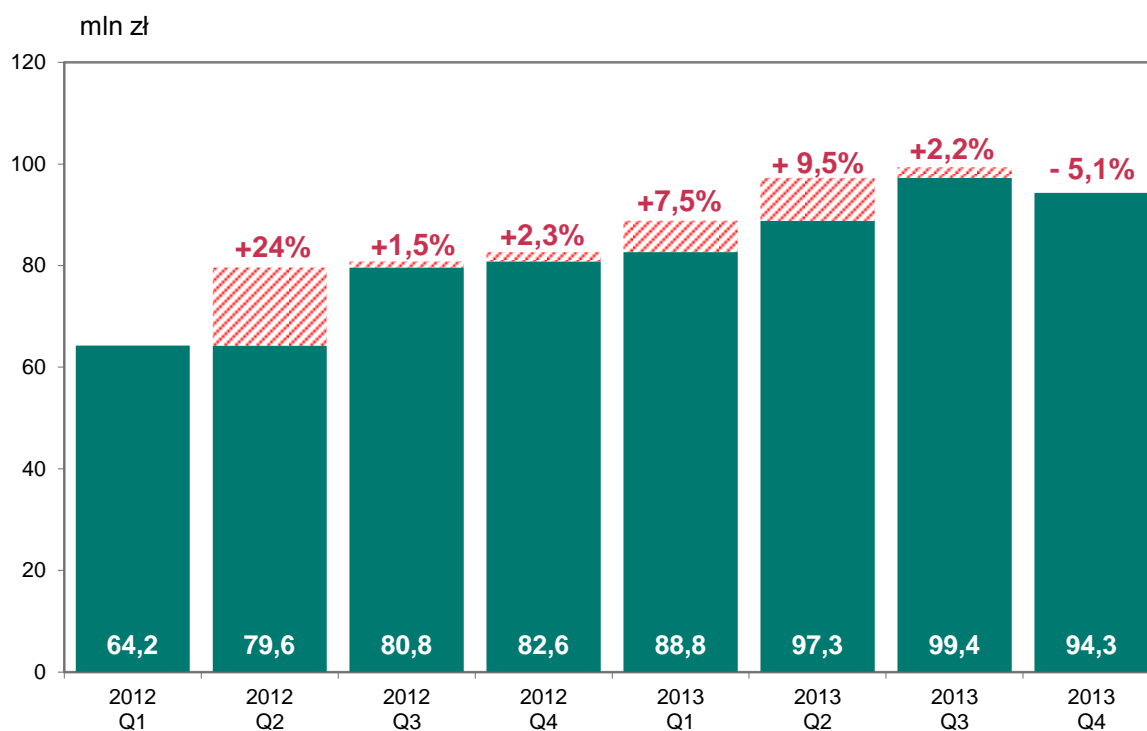
Od roku 2006 na rynku polskim jest dostępna usługa *cash back*, która umożliwia posiadaczom kart wypłatę gotówki przy okazji płacenia za zakupy w placówce handlowej. Usługę tę oferowało na koniec grudnia 2013 r. około 30 tys. placówek handlowych (sklepy i supermarkety, stacje benzynowe, hotele, salony prasowe i inne punkty handlowo-usługowe). Użytkownicy kart mogą wypłacić do 200 zł gotówki w ramach usługi *cash back*, niezależnie od wysokości transakcji bezgotówkowej dokonanej kartą.

Wykres 31. Liczba operacji *cash back* w kolejnych kwartałach od I kwartału 2012 r.

W IV kwartale 2013 r. dokonano 871 tys. transakcji *cash back* i było ich o 7,7 tys. więcej w porównaniu do kwartału poprzedniego, co oznacza wzrost o 0,9% (wykres nr 31). W IV kwartale 2013 r. transakcje *cash back* dokonano na łączną kwotę 94,3 mln zł, tj. o 5,1 mln zł mniej w porównaniu do poprzedniego kwartału, co oznacza spadek o 5,1% (wykres nr 32). Średnia wartość pojedynczej transakcji *cash back* dokonywanej przy użyciu karty wynosiła 108 zł czyli zmniejszyła się nieznacznie w stosunku do poprzedniego kwartału (115 zł).

Wykres 32. Wartość operacji *cash back* w kolejnych kwartałach od I kwartału 2012 r.

Opracowała: Magdalena Rabong

Wydział Analiz i Badań

Departament Systemu Płatniczego NBP

Załącznik 1

Tabela 1. Liczba kart płatniczych w III oraz IV kwartale 2013 r. (według danych otrzymanych od banków)

LICZBA KART PŁATNICZYCH	2013 Q3	ZMIANA	ZMIANA%	2013 Q4
Karty debetowe	28.299.335	- 63,8 tys.	↘ - 0,2%	28.235.524
Udział w ogólnej liczbie	81,1%		↗	81,5%
Karty kredytowe	6.301.709	- 168,1 tys.	↘ - 2,7%	6.133.647
Udział w ogólnej liczbie	18,1%		↘	17,7%
Karty obciążeniowe	295.877	- 6,4 tys.	↘ - 2,2%	289.479
Udział w ogólnej liczbie	0,9%		↘	0,8%
Karty z paskiem magnetycznym oraz mikroprocesorem	31.081.800	- 61,3 tys.	↘ - 0,2%	31.020.538
Udział w ogólnej liczbie	89,1%		↗	89,5%
Karty z mikroprocesorem	21.674	+ 1,5 tys.	↗+ 7,0%	23.195
Udział w ogólnej liczbie	0,06%		↗	0,07%
Karty z paskiem magnetycznym	3.668.500	- 179 tys.	↘ - 4,9%	3.489.406
Udział w ogólnej liczbie	10,5%		↘	10,1%
Karty wirtualne	124.947	+0,5 tys.	↗+ 0,5%	125.511
Udział w ogólnej liczbie	0,4%		→	0,4%
OGÓŁEM:	34.896.921	- 238 tys.	-0,70%	34.658.650

Załącznik 2

Tabela 2. Liczba transakcji kartowych w III oraz IV kwartale 2013 r. (według danych otrzymanych od banków)

LICZBA TRANSAKCI KARTOWYCH	2013 Q3	ZMIANA	ZMIANA%	2013 Q4
Karty debetowe	510.252.849	+ 11,8 mln	↗ + 2,3%	522.071.925
Udział w ogólnej liczbie	87,9%		↗	88,3%
Karty kredytowe	67.212.780	- 1,1 mln	↘ - 1,6%	66.150.870
Udział w ogólnej liczbie	11,6%		↘	11,2%
Karty obciążeniowe	3.171.315	+ 70,3 tys.	↗ + 2,2%	3.241.592
Udział w ogólnej liczbie	0,6%		→	0,6%
Transakcje bezgotówkowe	376.958.516	+ 15,3 mln	↗ + 4,1%	392.298.419
Udział w ogólnej liczbie	64,9%		↗	66,3%
Transakcje gotówkowe	203.678.425	- 4,5 mln	↘ - 2,2%	199.165.968
Udział w ogólnej liczbie	35,1%		↘	33,7%
OGÓŁEM:	580.636.944	+ 10,8 mln	↗ + 1,9%	591.464.387
Średnia liczba transakcji przypadająca na jedną kartę	16,6		↗	17,1

Załącznik 3

Tabela 3. Wartość transakcji kartowych w III oraz IV kwartale 2013 r. (według danych otrzymanych od banków)

WARTOŚĆ TRANSAKCJI KARTOWYCH (zł)	2013 Q3	ZMIANA	ZMIANA%	2013 Q4
Karty debetowe	103.294.136.611		→	103.312.310.856
Udział w ogólnej liczbie	90,9%		→	90,9%
Karty kredytowe	9.214.760.579	- 102,1 mln	↘ - 1,1%	9.112.702.840
Udział w ogólnej liczbie	8,1%		↘	8,0%
Karty obciążeniowe	1.157.491.432	+ 51,4 mln	↗ + 4,4%	1.208.939.691
Udział w ogólnej liczbie	1,0%		↗	1,1%
Transakcje bezgotówkowe	34.663.985.545	+ 1,8 mld	↗ + 5,2%	36.474.918.084
Udział w ogólnej liczbie	30,5%		↗	32,1%
Transakcje gotówkowe	79.002.403.077	- 1,84 mld	↘ - 2,3%	77.159.035.306
Udział w ogólnej liczbie	69,5%		↘	67,9%
OGÓŁEM:	113.666.388.621	- 32,4 mln	-0,03%	113.633.953.390
Średnia wartość pojedynczej transakcji kartowej (zł)	196		↘	192

Załącznik 4

Tabela 4. Transakcje kartowe bezgotówkowe oraz gotówkowe w III oraz IV kwartale 2013 r. (według danych otrzymanych od banków)

	2013 Q3	ZMIANA	ZMIANA%	2013 Q4
TR. KARTOWE BEZGOTÓWKOWE				
Liczba transakcji	376.958.516	+ 15,3 mln	↗ + 4,1%	392.298.419
Udział w ogólnej liczbie transakcji kartowych	64,9%		↗	66,3%
Wartość transakcji	34.663.985.545	+ 1,8 mld	↗ + 5,2%	36.474.918.084
Udział w ogólnej liczbie transakcji kartowych	30,5%		↗	32,1%
Średnia liczba transakcji przypadająca na jedną kartę	10,80		↗	11,30
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	91,96		↗	93,0
TR. KARTOWE GOTÓWKOWE				
Liczba transakcji	203.678.425	- 4,5 mln	↘ - 2,2%	199.165.968
Udział w ogólnej liczbie transakcji kartowych	36,1%		↘	33,7%
Wartość transakcji	79.002.403.077	- 1,8 mld	↘ - 2,3%	77.159.035.306
Udział w ogólnej liczbie transakcji kartowych	69,5%		↘	67,9%
Średnia liczba transakcji przypadająca na jedną kartę	5,84		↘	5,75
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	388,0		↘	387,4

Załącznik 5

Tabela 5. Bankomaty (według danych od operatorów bankomatów) oraz usługa CASH BACK w III oraz IV kwartale 2013 r.

	2013 Q3	ZMIANA	ZMIANA%	2013 Q4
BANKOMATY				
Liczba bankomatów	18.795	+ 108	↗ + 0,6%	18.903
Liczba transakcji	199.885.258	- 4,7 mln	↘ - 2,3%	195.210.115
Wartość transakcji (zł)	78.329.732.288	- 1,6 mld	↘ - 2,1%	76.715.908.479
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	365,0		↗	393,0
Średnia dzienna liczba transakcji przypadająca na pojedynczy bankomat	124,0		↘	112,2
CASH BACK				
Liczba punktów*	30 tys.		→	30 tys.
Liczba transakcji	863.221	+ 7,7 tys.	↗ + 0,9 %	870.951
Wartość transakcji (zł)	99.377.810	- 5,1 mln	↘ - 5,1%	94.300.889
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	115,1		↘	108,3

Załącznik 6

Tabela 6. Podmioty i urządzenia akceptujące elektroniczne instrumenty płatnicze w III oraz IV kwartale 2013 r.

	2013 Q3	ZMIANA	ZMIANA%	2013 Q4
Akceptacja elektronicznych instrumentów płatniczych				
Liczba akceptantów	136.147	+ 3.661	↗+ 2,7%	139.808
Liczba punktów handlowo-usługowych	253.355	+ 7.938	↗+ 3,1%	261.293
Liczba urządzeń akceptujących elektroniczne instr. płatnicze	310.542	+ 15.804	↗+ 5,1%	326.346
Liczba transakcji	366.389.846	+ 20,4 mln	↗+ 5,6%	386.752.980
Wartość transakcji (zł)	33.578.633.978	+ 360,4 mln	↗+ 1,1%	33.939.072.389
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	91,9		↘	87,8
Średnia dzienna liczba transakcji przypadająca na pojedyncze urządzenie akceptujące elektroniczne instrumenty płatnicze	12,8		↗	12,8

Załącznik 7

Tabela 7. Terminale POS w III oraz IV kwartale 2013 r.

	2013 Q3	ZMIANA	ZMIANA%	2013 Q4
TERMINALE POS				
Liczba urządzeń	310.536	+ 15.804	↑+ 5,1%	326.340
Liczba transakcji	364.528.485	+ 20,1 mln	↑+ 5,5%	384.603.086
Wartość transakcji (zł)	33.131.805.604	+ 356 mln	↑+ 1,1%	33.487.992.090
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	90,9		↘	87,1
Średnia dzienna liczba transakcji przypadająca na terminal	12,8		→	12,8
Liczba punktów handlowo-usługowych wyposażonych w terminale	246.117	+ 7.480	↑+ 3,0%	253.597

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba kart płatniczych (w mln szt.) w Polsce na koniec kolejnych kwartałów od I kwartału 2011 r.	3
Wykres 2. Struktura wydanych kart według poszczególnych systemów kartowych - stan na koniec III oraz IV kwartału 2013 r.	4
Wykres 3. Struktura wydanych kart w podziale na karty debetowe, kredytowe i obciążeniowe - stan na koniec III oraz IV kwartału 2013 r.	4
Wykres 4. Liczba kart debetowych na koniec kolejnych kwartałów od I kwartału 2012 r.	5
Wykres 5. Liczba kart kredytowych na koniec kolejnych kwartałów od I kwartału 2012 r.	6
Wykres 6. Wskaźniki udziału kredytów zagrożonych w kredytach na kartach kredytowych, kredytach konsumpcyjnych i kredytach mieszkaniowych w kolejnych miesiącach od stycznia 2012 r.	7
Wykres 7. Liczba kart obciążeniowych na koniec kolejnych kwartałów od I kwartału 2012 r.	8
Wykres 8. Struktura kart w podziale według technologii zapisu danych w III oraz IV kwartale 2013 r.	8
Wykres 9. Liczba kart z paskiem magnetycznym i z mikroprocesorem na koniec kolejnych kwartałów od I kwartału 2012 r.	9
Wykres 10. Liczba kart tylko z paskiem magnetycznym na koniec kolejnych kwartałów od I kwartału 2012 r.	10
Wykres 11. Liczba wyemitowanych kart zbliżeniowych oraz udział kart zbliżeniowych w liczbie wszystkich kart płatniczych na koniec kolejnych kwartałów od III kwartału 2011 r. (wg danych szacunkowych NBP)	11
Wykres 12. Liczba terminali POS przystosowanych do akceptacji kart zbliżeniowych na koniec kolejnych kwartałów od III kwartału 2011 r. (wg danych szacunkowych NBP)	12
Wykres 13. Liczba transakcji kartami w kolejnych kwartałach od I kwartału 2012 r.	13
Wykres 14. Struktura liczby przeprowadzonych transakcji przy użyciu kart w III oraz IV kwartale 2013 r.	14
Wykres 15. Udział transakcji bezgotówkowych i gotówkowych w ogólnej liczbie transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych w IV kwartale 2012 oraz 2013 roku.	14
Wykres 16. Wartość (w mld zł) transakcji kartami w kolejnych kwartałach od I kwartału 2012 r.	15
Wykres 17. Udział transakcji bezgotówkowych i gotówkowych w ogólnej wartości transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych w IV kwartale 2012 oraz 2013 roku.	15
Wykres 18. Liczba transakcji bezgotówkowych w kolejnych kwartałach od I kwartału 2012 r. ...	16
Wykres 19. Wartość transakcji bezgotówkowych w kolejnych kwartałach od I kwartału 2012 r. 17	

Wykres 20. Średnia liczba transakcji bezgotówkowych realizowanych pojedynczą kartą płatniczą w kolejnych kwartałach od I kwartału 2004 r.	17
Wykres 21. Liczba operacji bezgotówkowych rozliczanych przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od I kwartału 2012 r.	18
Wykres 22. Wartość operacji bezgotówkowych rozliczanych przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od I kwartału 2012 r.	19
Wykres 23. Średnia wartość pojedynczej transakcji bezgotówkowej rejestrowanej przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2003 r.	19
Wykres 24. Liczba bankomatów w kolejnych kwartałach od I kwartału 2012 r.	21
Wykres 25. Liczba transakcji przeprowadzanych w bankomatach w kolejnych kwartałach od I kwartału 2012 r. (dane od operatorów bankomatów)	21
Wykres 26. Wartość transakcji w bankomatach w kolejnych kwartałach od I kwartału 2012 r. (dane od operatorów bankomatów).....	22
Wykres 27. Średnia wartość transakcji w bankomatach w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2004 r. (dane od operatorów bankomatów)	22
Wykres 28. Liczba akceptantów (w tys. szt.) na koniec kolejnych kwartałów od I kwartału 2012 r.	23
Wykres 29. Liczba punktów handlowo-usługowych akceptujących płatności kartowe na koniec kolejnych kwartałów od I kwartału 2012 r.	24
Wykres 30. Liczba terminali POS na koniec kolejnych kwartałów od I kwartału 2012 r.	24
Wykres 31. Liczba operacji cash back w kolejnych kwartałach od I kwartału 2012 r.	25
Wykres 32. Wartość operacji <i>cash back</i> w kolejnych kwartałach od I kwartału 2012 r.	26

www.nbp.pl

